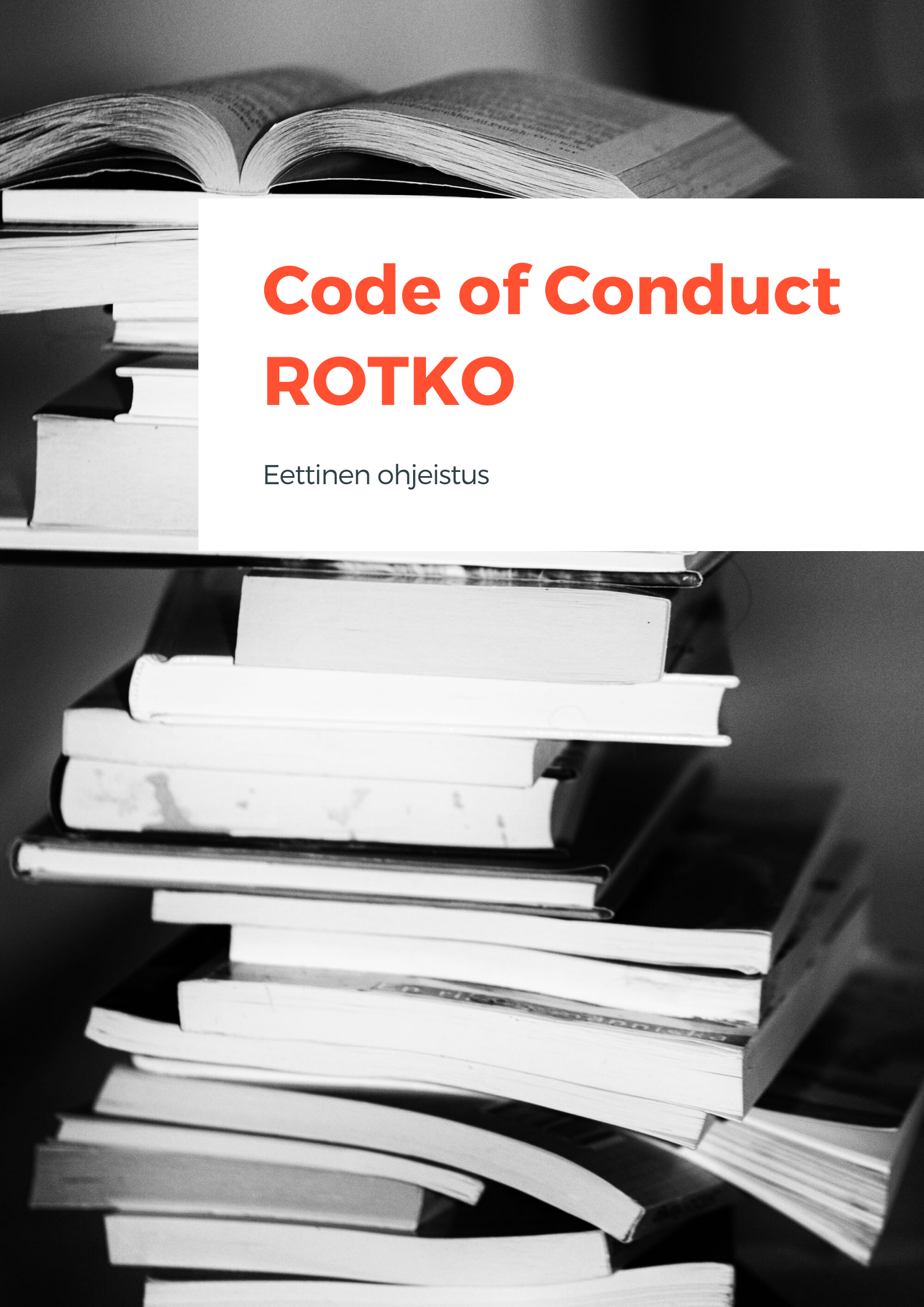

Code of Conduct ROTKO

Eettinen ohjeistus

JOHDANTO

ROTKOn Code of Conduct on toimintaopas, joka toimii tapahtumille ja tuutortoiminnalle annettavana ohjenuorana. Code of Conduct koskee ROTKOn työntekijöitä ja muita toimijoita, tuutoreita sekä ROTKOn järjestämiin tapahtumiin osallistuvia henkilöitä. ROTKOn pyrkimys on järjestää kaikille ilmapiiriltään tasa-arvoisia ja positiivia tapahtumia. Tapahtumien toimintaopas on osa ROTKOn toimintaa ja arvoja sekä helpottaa tapahtumien järjestämistä ja mahdollisten ongelmatilanteiden ratkaisemista. Tuutortoiminnan tarkoituksena on auttaa uusia opiskelijoita sopeutumaan kouluun ja vahvistaa luokan keskinäistä ryhmäytymistä. Tuutoreiden tulee toiminnassaan ottaa huomioon ihmisten erilaisuus ja kunnioittaa sitä.

Code of Conductia sovelletaan ROTKOn tapahtumien yhteydessä virallisissa osuuksissa, koskien myös virallista iltaohjelmaa. Tämä tarkoittaa aikaa välillä jolloin tapahtuma on merkitty alkamaan ja loppumaan. Code of Conductia sovelletaan jatkuvasti tuutortoiminnan yhteydessä.

Code of Conductissa käsitellään yhdenvertaisuutta, häirintä- ja kiusaamistilanteita sekä niihin puuttumista. Yhteiset pelisäännöt ovat tärkeässä osassa takaamassa kaikkien ROTKOn tapahtumiin osallistuvien henkilöiden viihtyvyyttä.

JOHDANTO

Suomen perustuslain 6 §:ssä todetaan ihmiset yhdenvertaisiksi. ”Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.” Yhdenvertaisuuslain 6 §:ssä kielletään välillinen ja välitön häirintä sekä syrjintä yllämainittujen seikkojen perusteella.

Jokaisen ihmisen ollessa omanlaisensa yksilö, kokee jokainen myös häirinnän omalla tavallaan. Toinen saattaa kokea vitsin harmittomana ja hauskana ja toinen itseään tai muita loukkaavana. Huomioitavaa on se, että koetusta häirinnästä jää epämiellyttävä olo. Annetun palautteen perusteella ROTKOn järjestämät tapahtumat on koettu yleensä positiivisina. Code of Conductin tarkoituksena on lisätä positiivisten kokemusten määrää luomalla puitteet, joiden avulla kaikki osallistujat voivat kokea olevansa yhdenvertaisia ja tervetulleita ROTKOn yhteisöön.

Tuutori toimii vastuutehtävässä vertaisohjaajana, ja näin ollen on erityisessä asemassa. Tuutorin tulee toimia luottamuksen arvoisesti ja ihmisten erilaisuutta kunnioittaen. Tuutorin tulee toiminnassaan pyrkiä estämään häirinnän syntymistä ja tarvittaessa puuttua häirintään tilanteeseen sopivin keinoin.

HÄIRINTÄ, SYRJINTÄ JA EPÄASIALLINEN KÄYTÖS

Häirintää on esimerkiksi pelottelu, ilkeät ja vihjailevat viestit, toistuva uhkailu, väheksyvät ja pilkkaavat puheet, maineen tai aseman kyseenalaistaminen ja seksuaalinen häirintä. Työsuojelu.fi 20.1.2020

Syrjinnän edellytys on, että henkilöä on kohdeltu yhden tai useamman henkilökohtaisen ominaisuuden vuoksi huonommin kuin toisia vertailukelpoisessa tilanteessa. Moniperusteisessa syrjinnässä henkilö kokee syrjintää useamman kuin yhden ominaisuutensa perusteella. Syrjintää on välitön syrjintä, välillinen syrjintä, häirintä, ohje tai käsky syrjiä ja kohtuullisten mukautusten epääminen. Yhdenvertaisuusvaltuutettu 20.1.2020

Epäasiallinen kohtelu voi ilmetä esimerkiksi kiusaamisena, laiminlyönteinä, vähättelynä tai sivuuttamisena, eristämisenä, uhkailuna, syrjimisenä tai suosimisena, henkilön yksityiselämän, luonteenpiirteiden tai ominaisuuksien mustamaalaamisena ja sovittujen ehtojen yksipuolisena muuttamisena. Työturvallisuuskeskus 20.1.2020

Seksuaalinen häirintä on sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön fyysistä tai henkistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, halventava, nöyryyttävä, ahdistava tai vihamielinen ilmapiiri. Tasa-arvovaltuutettu 20.1.2020

HÄIRINTÄ, SYRJINTÄ JA EPÄASIALLINEN KÄYTÖS

Lapin ammattikorkeakoulussa on useita eri kansalaisuuksia ja taustoja edustavia ihmisiä, jotka omaavat toisistaan poikkeavia mielipiteitä, ideologioita ja identiteettejä. Monenkirjavan ihmisjoukon kokoontuessa yhteen puheissa, sanoissa ja teoissa voi tapahtua häirintää ja syrjintää huomaamattakin. Ensimmäinen askel häirintävapaaseen ja syrjimättömään tapahtumaan ja tuutorointiin on jokaisen mielipiteen ja ilmaisun kunnioittaminen.

Suomalainen alkoholikulttuuri voi ajoittain olla painostava, erityisesti niille henkilöille, jotka eivät käytä alkoholia. Alkoholin nauttiminen on jokaisen oma henkilökohtainen asia, eikä kenenkään valintaa tule arvostella tai ihmetellä. Alkoholin vaikutuksen alaisena henkilö saattaa sortua ylilyönteihin tai kokea noloja tilanteita. Jokainen on vastuussa itse omasta käytöksestään.

ROTKOn järjestämistä tapahtumista ja joskus myös tuutoroinnista viestitään paljon sosiaalisessa mediassa niin ROTKOn kuin osallistujien toimesta. Internetissä tapahtuva sanallinen ja kuvallinen viestintä on haastavaa, ja välillä saattaa muodostua tilanteita joissa viestinnän tarkoitusta on vaikea ymmärtää. Tämän takia on mahdollista, että välillä kohdataan tulkintaeroja viestinnässä, ja tahattomasti loukataan, häiritään tai syrjitään. Mikäli kuvia muokataan esimerkiksi meemikäyttöön, tulee kuvassa esiintyvältä henkilöltä kysyä suostumus. Kaikessa sosiaalisen median viestinnässä tulee muistaa hyvän maun rajat.

TUUTOROINTI

Tuutorina toimiessaan opiskelija on tuutortiimissä työyhteisön jäsen, ja häneltä odotetaan ammattimaista otetta tuutorointiin. Tuutortiimin toiminnassa noudatetaan samanlaisia työyhteisön pelisääntöjä joita noudatetaan myös työpaikoilla. Esimerkiksi tuutortiimin kohtaamia sisäisiä tai ulkoisia ongelmia ei tule jakaa tuutortiimin ulkopuolelle. Mahdolliset ongelmat ja haasteet pyritään ratkaisemaan tuutortiimin kesken. Tilanteen luonteesta ja vakavuudesta riippuen asia ratkaistaan joko tuutortiimin kesken tai otetaan yhteyttä tuutorvastaavaan tai opiskelijakuntaan tai koulukuraattoriin, mikäli tilanne niin vaatii.

Tuutori on vaikuttajapersoona, joka on verrattavissa opettajiin. Tuutorin sanomisia kuunnellaan tarkasti, ja tämän vuoksi hänen on tärkeää harkita etukäteen millaisen kuvan hän antaa muille itsestään, koulusta ja sen henkilökunnasta sekä opiskelusta. Tuutorin tulee antaa opiskelijoille mahdollisuus muodostaa oma käsitys ja mielipide asioista. Tuutortoiminnassa tulee pitäytyä oikeassa tiedossa ja kohdella tuutoroitavia opiskelijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti.

Opiskelijatuutorin tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, millaisessa vuorovaikutuksessa hän on tuutoroitaviin opiskelijoihin erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

TUUTOROINTI

On tärkeää muistaa, että uudet opiskelijat luottavat tuutoriin ja joissain tilanteissa saattavat päästää tuutorin henkisesti tai fyysisesti lähemmäs itseään, mitä normaalisti. Tällaisissa tilanteissa opiskelijatuutorin tulee tiedostaa olevansa tuutori, ja varmistaa, ettei hänen olemus tai eleet ole tulkittavissa häirinnäksi. Tuutorin tulee toimia hienovaraisesti ja muistaa vaitiolovelvollisuus. Tuutorointi on erityinen luottamustoimi, jonka merkkinä tuutoreilla toimii tuutorhuppari.

Tuutorhuppari päällä tuutorin toiminta on verrattavissa työyhteisössä työskentelyyn. Tällöin tapahtumien luonne on päihteetön. Mikäli tuutorit järjestävät alkoholillisia tapahtumia, niitä ei järjestetä tuutorhuppari päällä, eikä tapahtumasta saa ottaa tuutortunteja. Tuutorhuppari päällä ei myöskään saa mennä baariin.

Tuutorin on kuitenkin muistettava, että ilman tuutorhupparia hän on myös tuutori. Tuutoroitavat oppivat tuntemaan tuutorit ennen kaikkea tuutoreina, eivätkä välttämättä opi tuntemaan tuutoria muuten, esimerkiksi kaverina. Mikäli tuutori kohtaa tuutoroitavan ilman tuutorhupparia, tulee hänen muistaa ammattimainen ote tuutorointiin. On erityisen tärkeää, että tuutoroitaville uusille opiskelijoille kerrotaan heti lukukauden alussa tuutorin tehtävistä, vastuista ja velvollisuuksista. Lisäksi tulee kertoa miten opiskelijat voivat erottaa milloin tuutori toimii varsinaisesti tuutorina ja milloin hän on tuutori vapaa-ajallaan. Näin voidaan välttyä väärinkäsityksiltä ja tuutorin työnkuva on selvä kaikille osapuolille.

HÄIRINTÄYHDYSHENKILÖ-TOIMINTA

Jokaisella on oikeus turvalliseen elämään ilman häirintää, syrjintää tai epäasiallista käytöstä. Häirintäyhdyshenkilö on tukihenkilö, jonka tehtävä on kuunnella tuomitsematta ja pyydettäessä puuttua esille nousseisiin häirintätilanteisiin.

Häirintätilanteisiin kuuluu häirinnän lisäksi myös syrjintä, kiusaaminen ja epäasiallinen käytös. Häirintäyhdyshenkilön puoleen voi kääntyä koettuaan kiusaamista tai häirintää toisen opiskelijan tai henkilöstöön kuuluvan henkilön toimesta. Häirintäyhdyshenkilö neuvoo ja tukee häirintätilanteen selvittelyssä. Keskustelut toteutetaan täysin luottamuksellisesti ja häirintäyhdyshenkilö ei ryhdy jatkotoimiin ilman yhteistä päätöstä.

Häirintäyhdyshenkilöön on mahdollista ottaa yhteyttä myös nähdessään häirintää ja halutessaan keskustella mahdollisista toimintatavoista. ROTKOn hallituksesta valitaan ja koulutetaan vuosittain häirintäyhdyshenkilöt, jotka ovat eri sukupuolta.

TOIMINTAOHJEITA

Mikäli koet häirintää, syrjimistä tai epäasiallista käytöstä, ole yhteydessä häirintäyhdyshenkilöön

- Kerro mitä olet kokenut tai mitä on tapahtunut
- Keskustele häirintäyhdyshenkilön kanssa tilanteen ratkaisemisesta

Jos koet tilanteen, jossa jotakuta muuta häiritään, syrjitään tai hän kohtaa epäasiallista käytöstä ja haluat ilmoittaa siitä, ole yhteydessä häirintäyhdyshenkilöön

- Kerro mitä olet nähnyt tai mitä on tapahtunut
- Häirintäyhdyshenkilö on toiveestasi yhteydessä todistamasi tilanteen eri osapuoliin

HÄIRINTÄYHDYSHENKILÖN TOIMET

Saatuaan tiedon häirintätilanteesta, häirintäyhdyshenkilö toimii häirityn henkilön suostumuksella ja luottamuksellisesti

Häirintäyhdyshenkilö voi:

- Ottaa yhteyttä häirintätilanteen osapuoliin keskustellakseen asiasta
- Järjestää häirintätilanteen osapuolille tilaisuuden keskustella asiasta
- Neuvoo häirintätilanteen osapuolia ottamaan yhteyttä eri toimijoiden tarjoamiin tukipalveluihin
- Koota toimenpiteistä päättävän ryhmän

Häirintätilanteen ollessa eritoten loukkaava ja räikeä, häirintäyhdyshenkilö kokoaa ROTKOn henkilöstöstä koostuvan ryhmän, johon voidaan kutsua Lapin AMKin henkilöstön edustajia, päättämään toimenpiteistä

Toimenpiteistä päättävä ryhmä voi:

- Ottaa yhteyttä häirinnästä syytetyn henkilö esihenkilöön
- Päättää mahdollisista kurinpidollisista toimista, kuten tapahtumasta poistamisesta tai porttikiellosta ROTKOn järjestämiin tapahtumiin

ROTKO

Lapin AMK opiskelijakunta